
ROOTSI KEELE GRAMMATIKA

SISUKORD

Tähestik ja hääldus	3
NIMISÕNA & ARTIKKEL	6
Artikkel	7
Määramata artikkel	7
Nimisõna mitmus (määramata vorm)	8
Määratud (lõpp)artikkel	13
Määratud vaba artikkel	15
Käänded	16
ASESÕNA	18
Isikulised asesõnad	18
Enesekohased asesõnad	19
Näitavad asesõnad	19
Küsiavad asesõnad	20
Umbmäärased asesõnad	21
OMADUSSÕNA	22
Määramata omadussõna	22
Mõned ebareeglipärased omadussõnad	22
Reeglipäraste omadussõnade võrdlusastmed	23
Mõningate ebareeglipäraste omadussõnade võrdlusastmed	24
Määratud omadussõna	25
<i>Den / det / de</i> + määratud omadussõna	25
Omastav asesõna + määratud omadussõna	25
Ülivõrde määratud vorm	26
MÄÄRSÕNA	27
Omadussõnadest tuletatud mäarsõnad	27

Iseseisvad määrsõnad	28
Määrsõnade võrdlusastmed	30
Määrsõna koht lauses	30
TEGUSÕNA	31
Tegusõna pöördkonnad	31
Tegusõna pööramine	32
Olevik	32
Lihtminevik	33
Täisminevik	35
Enneminevik	37
Tulevik	39
Tähtsamad ebareeglipärased tegusõnad	40
Käskiv kõneviis	42
Passiiv	42
Modaalverbid	43
EESSÕNA	44
Eessõnad aega tähistavates väljendites	46
Eessõnad (<i>i</i> ja <i>på</i>) kohta tähistavates väljendites	48
ARVSÕNA	50
Põhiarvsõnad	50
Järgarvsõnad	51
SÕNADE JÄRJEKORD PEALAUSES	54
Jutustav lause	54
Eriküsimus	55
Üldküsimus	55
Eitus	56
Koondtabel	56

► Tähestik ja hääldus

A [a:]	B [be:]	C [se:]
D [de:]	E [e:]	F [eff]
G [ge:]	H [ho:]	I [i:]
J [ji:]	K [ko:]	L [ell]
M [emm]	N [enn]	O [u:]
P [pe:]	Q [kü:]	R [ärr]
S [ess]	T [te:]	U [ü:]
V [ve:]	W [dubbelt-ve:]	X [eks]
Y [y:]	Z [seeta]	Å [o:]
Ä [ä:]	Ö [ö:]	

Eesti keelest erinev tähtede ja tähekombinatsioonide hääldus

J-ina häälduvad **j, dj, hj, lj, gj** vokaalide **a, u ja o** ees:

j -a	<i>jah</i>
dj -ur	<i>loom</i>
hj -ul	<i>ratas</i>
lj -us	<i>valgus</i>
gj -orde	<i>tegi</i>

J-ina hääldub ka täht **g** vokaalide **e, ä, i, y ja õ** ees:

g -er	<i>annab</i>
g -ärna	<i>meelsasti</i>
g -ift	<i>mürk; abielus</i>
g -yminastik	<i>võimlemine</i>
g -õra	<i>tegema</i>

Tj-häälikut tähistavad **tj**, **kj** ja **ch** vokaalide **u**, **o**, **e** ja **ä** ees:

tj -ugo	<i>kakskümmend</i>
kj -ol	<i>seelik</i>
ch -eck	<i>tšekk</i>
tj -äna	<i>teenima</i>

Tj-häälikut tähistab ka täht **k** vokaalide **e**, **ä**, **i**, **y** ja **ö** ees:

k -edja	<i>kett</i>
k -är	<i>armunud</i>
k -ilo	<i>kilo</i>
k -yla	<i>külm, pakane</i>
k -öra	<i>sõitma</i>

Sj-häälikut tähistavad **sj**, **ch**, **stj**, **sch** ja **skj** vokaalide **u**, **o**, **ä** ja **a** ees:

sj -u	<i>seitse</i>
ch -ock	<i>šokk</i>
stj -ärna	<i>täht</i>
sch -ampo	<i>šampoon</i>
skj -orta	<i>triiksärk</i>

Sj-häälikut tähistab ka tähekombinatsioon **sk** vokaalide **e**, **ä**, **i**, **y** ja **ö** ees:

sk -ed	<i>lusikas</i>
sk -är	<i>lõikab</i>
sk -ina	<i>särama</i>
sk -ylt	<i>silt</i>
sk -ön	<i>ilus; meeldiv</i>

R “kukub” peaaegu vahelt ära ehk hääldub minimaalselt tähekombinatsioonide **rd**, **rl**, **rn**, **rs** ja **rt** puhul:

bo- rd	<i>laud</i>
ka- rl	<i>mees; sulane</i>
ba- rn	<i>laps</i>
ko- rs	<i>rist</i>
bo- rt	<i>ära</i>

Ng-häälikut tähistab tähekombinatsioon **ng**; samuti **g**-täht, kui sellele järgneb **n**; ja **n**-täht, kui sellele järgneb **k**:

mâ- ng -a	<i>paljud</i>
re- g -n	<i>vihm</i>
ba- n -k	<i>pank</i>

Suurimad erinevused vokaalide hääldamisel:

- å** - hääldub eesti **o**-na
- o** - hääldub eesti **u**-na
- u** - hääldub ligikaudselt eesti **ü**-na

NIMISÕNA & ARTIKKEL

Rootsi keeles jaotatakse nimisõnad **en-** ja **ett-**sõnadeks. Sõna kuulumise **en-** või **ett-**sõnade hulka näitab ära vastav artikkel – **en** või **ett**, mille tähendus on **üks**. **NB!** Nimisõna on soovitatav kohe ära õppida koos artikliga.

Nimisõnal on järgmised vormid:

- määramata vorm ainsuses ja mitmuses
- määratud vorm ainsuses ja mitmuses

Määramata vormi kasutatakse varem mainimata isiku või asja tähistamiseks, määratud vormi aga varem mainitud või tuntud isiku või asja tähistamiseks.

NB! Nimisõna mitmuse määramata vormi määrab vastav mitmuse lõpp. Ülejäanud vormide puhul rõhutab nimisõna määramatust/määratud artikkel. Viimane võib olla nii määratud kui määramata või hoopis määratud vaba artikkel.

Alljärgnevad tabelid annavad kokkuvõtliku ülevaate nimisõna määratud ja määramata vormist ainsuses ja mitmuses ning artikli ja mitmuse lõpu kasutusest:

Määramata vorm	
Ainsus	Mitmus
määramata artikkel	mitmuse lõpp
Määratud vorm	
määratud (lõpp)artikkel	määratud (lõpp)artikkel
määratud vaba artikkel (kasut. ainult koos omadussõnaga)	määratud vaba artikkel (kasut. ainult koos omadussõnaga)

Määramata vorm			
Ainsus		Mitmus	
en flicka	<i>(üks) tüdruk</i>	flick- or	<i>tüdruk<u>ud</u></i>
en dag	<i>(üks) päev</i>	dag- ar	<i>päev<u>ad</u></i>
en fabrik	<i>(üks) vabrik</i>	fabrik- er	<i>vabrik<u>ud</u></i>
ett äpple	<i>(üks) õun</i>	äpple- n	<i>õun<u>ad</u></i>
ett hus	<i>(üks) maja</i>	hus	<i>maj<u>ad</u></i>
Määratud vorm			
	flick- an <i>(see) tüdruk</i>	flick- or-na <i>(need) tüdruk<u>ud</u></i>	
	dag- en <i>(see) päev</i>	dag- ar-na <i>(need) päev<u>ad</u></i>	
	fabrik- en <i>(see) vabrik</i>	fabrik- er-na <i>(need) vabrik<u>ud</u></i>	
	äpple- t <i>(see) õun</i>	äpple- n-a <i>(need) õun<u>ad</u></i>	
	hus- et <i>(see) maja</i>	hus- en <i>(need) maj<u>ad</u></i>	
den vackra	flicka- n <i>(see) ilus tüdruk</i>	de vackra flick- or-na <i>(need) ilusad tüdruk<u>ud</u></i>	
den fina	dag- en <i>(see) kaunis päev</i>	de fina dag- ar-na <i>(need) kaunid päev<u>ad</u></i>	
den stora	fabrik- en <i>(see) suur vabrik</i>	de stora fabrik- er-na <i>(need) suured vabrik<u>ud</u></i>	
det söta	äpple- t <i>(see) magus õun</i>	de söta äpple- n-a <i>(need) magusad õun<u>ad</u></i>	
det röda	hus- et <i>(see) punane maja</i>	de röda hus- en <i>(need) punased maj<u>ad</u></i>	

Artikkel

Rootsi keeles on järgmised artiklid:

1. Määramata artikkel ehk **OBESTÄMD ARTIKEL**
2. Määratud (lõpp)artikkel ehk **BESTÄMD ARTIKEL**
3. Määratud vaba artikkel ehk **BESTÄMD FRISTÅENDE ARTIKEL**

► Määramata artikkel

Määramata artikkel on ainsuses **en** või **ett**. Mitmuses määramata artikkel puudub ning selle asemel kasutatakse vastavat mitmuse lõppu. Määramata artiklit kasutatakse nimisõna määramata vormi ehk nimetava käände ees:

en flicka *(üks) tüdruk*
en pojke *(üks) pois*
en fabrik *(üks) vabrik*

ett äpple (üks) õun
 ett hus (üks) maja

Määramata artikliga nimisõna tähistab üldiselt mingit varem mainimata isikut või asja:

Det är **en** flicka. See on (üks) tüdruk.
 Där är **ett** hus. Seal on (üks) maja.

► Nimisõna mitmus (määramata vorm)

Rootsi keeles moodustatakse nimisõnade määramata vormi mitmus mitmuse lõpude abil. Nende lõppude järgi jaotatakse nimisõnad vastavatesse käändkondadesse:

Käändkond	Mitmuse määramata lõpp	(Enamasti) EN/ETT sõnad
I	-or	EN
II	-ar	EN
III	-er	EN
IV	-n	ETT
V	-	ETT

1. Mitmuse määramata vormi lõpuks on **-or**

En-sõnad, mille ainsuse lõpus on **-a**. Ainsuse lõpp **-a** muutub mitmuses lõpuks **-or**:

Ainsus		Mitus	
en flicka	(üks) <i>tüdruk</i>	flick- or	<i>tüdrukud</i>
en lampa	(üks) <i>lamp</i>	lamp- or	<i>lampid</i>
en gata	(üks) <i>tänav</i>	gat- or	<i>tänavad</i>

Mõned ühesilbilised **en**-sõnad:

Ainsus		Mitmus	
en ros	<i>(üks) roos</i>	ros-or	<i>roosid</i>
en våg	<i>(üks) laine</i>	våg-or	<i>lained</i>
en toffel	<i>(üks) tuhvel</i>	toffl-or	<i>tuhvlid</i>

2. Mitmuse määramata vormi lõpuks on **-ar**

En-sõnad, mille ainsuse lõpus on **-e**. Ainsuse lõpp **-e** muutub mitmuses lõpuks **-ar**:

Ainsus		Mitmus	
en pojke	<i>(üks) poiss</i>	poj-k-ar	<i>poisid</i>
en tanke	<i>(üks) mõte</i>	tank-ar	<i>mõtted</i>
en backe	<i>(üks) küngas</i>	back-ar	<i>künkad</i>

Ühesilbilised **en**-sõnad, mis lõpevad kaashäälikuga:

Ainsus		Mitmus	
en stol	<i>(üks) tool</i>	stol-ar	<i>toolid</i>
en bil	<i>(üks) auto</i>	bil-ar	<i>autod</i>
en dag	<i>(üks) päev</i>	dag-ar	<i>päevad</i>
en hund	<i>(üks) koer</i>	hund-ar	<i>koerad</i>

En-sõnad, mille lõpus on **-ing**, **-el**, **-er**, **-en**. Lõppude **-el**, **-er** ja **-en** puhul kaob **-e** mitmuses vahelt ära:

Ainsus		Mitmus	
en tidning	<i>(üks) ajaleht</i>	tidning-ar	<i>ajalehed</i>
en cykel	<i>(üks) jalgratas</i>	cykl-ar	<i>jalgrattad</i>
en syster	<i>(üks) õde</i>	systr-ar	<i>õded</i>
sommaren	<i>(see) suvi</i>	somr-ar	<i>suved</i>
morgonen	<i>(see) hommik</i>	morgn-ar	<i>hommikud</i>
aftonen	<i>(see) õhtu</i>	aftn-ar	<i>õhtud</i>

Ühesilbilised **en**-sõnad, mis lõpevad vokaaliga:

Ainsus		Mitmus	
en bro	<i>(üks) sild</i>	bro-ar	<i>sillad</i>
en fru	<i>(üks) proua</i>	fru-ar	<i>prouad</i>

Samuti tüvevokaalimuutusega sõnad:

Ainsus		Mitmus	
en moder	<i>(üks) ema</i>	mödr-ar	<i>emad</i>
en dotter	<i>(üks) tütar</i>	döttr-ar	<i>tütred</i>

3. Mitmuse määramata vormi lõpuks on **-er**

Ühesilbilised **en**-sõnad, mis lõpevad kaashäälikuga või kaashäälikühendiga:

Ainsus		Mitmus	
en bank	<i>(üks) pank</i>	bank-er	<i>pangad</i>
en vas	<i>(üks) vaas</i>	vas-er	<i>vaasid</i>
en katt	<i>(üks) kass</i>	katt-er	<i>kassid</i>
en plats	<i>(üks) koht</i>	plats-er	<i>kohad</i>

Kahe- ja enamasilbilised **en**-sõnad lõppudega **-ad, -het, -när, -skap**:

Ainsus		Mitmus	
en månad	<i>(üks) kuu</i>	månad-er	<i>kuud</i>
en nyhet	<i>(üks) uudis</i>	nyhet-er	<i>uudised</i>
en konstnär	<i>(üks) kunstnik</i>	konstnär-er	<i>kunstnikud</i>
en kunskap	<i>(üks) teadmine</i>	kunskap-er	<i>teadmised</i>

Tüvevokaalimuutusega **en**-sõnad:

Ainsus		Mitmus	
en son	<i>(üks) poeg</i>	sõn-er	<i>pojad</i>
en fot	<i>(üks) jalg</i>	fött-er	<i>jalad</i>
en hand	<i>(üks) käsi</i>	händ-er	<i>käed</i>
en tand	<i>(üks) hammas</i>	tänd-er	<i>hambad</i>

Laensõnad, mis kuuluvad **en**-sõnade hulka ja mille lõpus on **-el**. Täht **-e** kaob mitmuse lõpu ees:

Ainsus		Mitmus	
en regel	<i>(üks) reegel</i>	regl-er	<i>reeglid</i>
en muskel	<i>(üks) muskel</i>	musk-er	<i>musklid</i>
en möbel	<i>(üks) mööbliese</i>	möbl-er	<i>mööbel</i>

Paljud laensõnad, millel on rõhk viimasel silbil:

Ainsus		Mitmus	
en fabrik	<i>(üks) vabrik</i>	fabrik-er	<i>vabrikud</i>
en ingenjör	<i>(üks) insener</i>	ingenjör-er	<i>insenerid</i>
en student	<i>(üks) tudeng</i>	student-er	<i>tudengid</i>
en pilot	<i>(üks) piloot</i>	pilot-er	<i>piloodid</i>

Ett-sõnad lõpuga **-eri**:

Ainsus		Mitmus	
ett tryckeri	<i>(üks) trükikoda</i>	tryckeri-er	<i>trükikojad</i>
ett bageri	<i>(üks) pagariäri</i>	bageri-er	<i>pagariärid</i>

Ett-sõnad lõppudega **-eum** ja **-ium**:

Ainsus		Mitmus	
ett museum	(üks) <i>muuseum</i>	muse- er	<i>muuseumid</i>
ett jubileum	(üks) <i>juubel</i>	jubile- er	<i>juubelid</i>
ett gymnasium	(üks) <i>gümnaasium</i>	gymnasi- er	<i>gümnaasiumid</i>

4. Mitmuse määramata vormi lõpuks on **-n**

Siia kuuluvad **ett** sõnad, mis lõpevad täishäälikuga:

Ainsus		Mitmus	
ett arbete	(üks) <i>töö</i>	arbete- n	<i>tööd</i>
ett äpple	(üks) <i>õun</i>	äpple- n	<i>õunad</i>
ett frimärke	(üks) <i>mark</i>	frimärke- n	<i>markid</i>

5. Mitmuse määramata vorm jääb samaks ainsuse määramata vormi sõnatüvega

Siia kuuluvad **ett** sõnad, mis lõpevad kaashäälikuga:

Ainsus		Mitmus	
ett hus	(üks) <i>maja</i>	hus	<i>majad</i>
ett rum	(üks) <i>tuba</i>	rum	<i>toad</i>
ett barn	(üks) <i>laps</i>	barn	<i>lapsed</i>

Siia kuuluvad ka **en** sõnad, mis lõpevad lõpuga **-are**:

Ainsus		Mitmus	
en lärare	(üks) <i>õpetaja</i>	lärare	<i>õpetajad</i>
en cd-spelare	(üks) <i>CD kirjutaja</i>	cd-spelare	<i>CD kirjutajad</i>
en sekreterare	(üks) <i>sekretär</i>	sekreterare	<i>sekretärid</i>

Samamoodi nagu ainsuses, kasutatakse ka mitmuses määramata vormi siis, kui tegemist on varem mainimata isikute või asjadega. Võrdle:

Määramata: Det hänger flera lampor ovanför bordet. (Selle) laua kohal ripub mitu lampi.

Määratud: Lamporna ger bra ljus. (Need) lambid annavad head valgust.

Määramata: Det finns många äpplen på bordet. (Selle) laua peal on palju õunu.

Määratud: Äpplena är mogna. (Need) õunad on küpsed.

► Määratud (lõpp)artikkel

Rootsi keele suureks eripäraks on see, et määratud (lõpp)artikkel liidetakse nimisõna määramata vormi ehk nimisõna nimetava vormi lõppu. Määratud (lõpp)artikliks on ainsuses **-en**, **-n** või **-et**, **-t** ning mitmuses **-na**, **-a** ja **-en**.

Määratud artiklit kasutatakse üldiselt nimisõnadega, mis tähistavad mingit varem mainitud või tuntud isikut või asja:

Det är en flicka. Flickan är vacker. See on (üks) tüdruk. See tüdruk on ilus.

Det är ett hus. Huset är stort. See on (üks) maja. See maja on suur.

Määratud artikli koondtabel:

EN-sõna	Määratud vorm	
Ainsus		
en-sõna + -(e)n	flicka- n	(see) tüdruk
	pojke- n	(see) pois
	fabrik- en	(see) vabrik
Mitmus		
en-sõna mitmuses + -na	flick-or- na	(need) tüdrukud
	pojkar- na	(need) poisid
	fabrik-er- na	(need) vabrikud

ETT-sõna	Määramata vorm	
Ainsus		
ett-sõna + -(e)t	apple- t hus- et	<i>(see) õun</i> <i>(see) maja</i>
Mitmus		
ett-sõna mitmuses + -a -en	apple- n-a hus- en	<i>(need) õunad</i> <i>(need) majad</i>

Ainsuse määratud artikleid **-en** ja **-et** kasutatakse siis, kui nimisõna lõpeb kaashäälikuga:

Ainsus			
en fabrik	<i>vabrik</i>	fabrik- en	<i>(see) vabrik</i>
ett hus	<i>maja</i>	hus- et	<i>(see) maja</i>

Ainsuse määratud artikleid **-n** ja **-t** kasutatakse siis, kui nimisõna lõpeb täishäälikuga:

Ainsus			
en flicka	<i>tüdruk</i>	flicka- n	<i>(see) tüdruk</i>
ett äpple	<i>õun</i>	äpple- t	<i>(see) õun</i>

Mitmuse määratud artikkel **-na** liidetakse nimisõnadele, mille mitmuse lõpp on **-or**, **-ar**, **-er**:

Mitmus			
flick- or	<i>tüdrukud</i>	flick-or- na	<i>(need) tüdrukud</i>
poj- ar	<i>poisid</i>	poj-ar- na	<i>(need) poisid</i>
fabrik- er	<i>vabrikud</i>	fabrik-er- na	<i>(need) vabrikud</i>

Mitmuse määratud artikkel **-a** lisatakse nimisõnadele, mille mitmuse määramata lõpp on **-n**:

Mitmus			
äpple- n	<i>õunad</i>	äpple-n- a	<i>(need) õunad</i>

Mitmuse määratud artikkel –**en** liidetakse **ett**-sõnadele, mis ainsuses ja mitmuses on samakujulised:

Mitus			
(ett) hus	(üks) maja/majad	hus- en	(<i>need</i>) majad

► Määratud vaba artikkel

Määratud vaba artiklit kasutatakse enamasti siis, kui lõppartikliga nimisõnale eelneb omadussõnaline täiend.

Määratud vaba artikkel on **en**-sõnade puhul ainsuses **den**, **ett**-sõnade puhul ainsuses **det** ja mitmuses nii **en**- kui **ett**-sõnade puhul **de**:

Ainsus			
den	omadussõna	en -sõna + lõppartikkel	Tõlge
den	vackra	flicka- n	<i>see ilus tüdruk</i>
	busiga	pojke- n	<i>see ulakas poisid</i>
	stora	fabrik- en	<i>see suur vabrik</i>
det	omadussõna	ett -sõna + lõppartikkel	Tõlge
det	söta	äpple- t	<i>see magus õun</i>
	röda	hus- et	<i>see punane maja</i>

Mitus			
de	omadussõna	en -/ ett -sõna + lõppartikkel	Tõlge
de	vackra	flick-or- na	<i>need ilusad tüdrukud</i>
	busiga	pojke-ar- na	<i>need ulakad poisid</i>
	stora	fabrik-er- na	<i>need suured vabrikud</i>
	söta	äpple-n- a	<i>need magusad õunad</i>
	röda	hus- en	<i>need punased majad</i>

► **Käänded**

Tänapäeva rootsi keeles on nimisõnal vaid kaks käänat: põhikääne ja selle omastav vorm.

1. **Põhikääne** ehk nimisõna määramata ja määratud vorm nii ainsuses kui mitmuses:

Käänd- kond	Ainsus			Mitus	
	Määramata vorm	Tõlge	Määratud vorm	Määramata vorm	Määratud vorm
1.	en lampa en gata	(üks) <i>lamp</i> (üks) <i>tänav</i>	lampa- n gata- n	lamp- or gat- or	lamp-or- na gat-or- na
2.	en bil en dag en pojke en cykel en syster en tidning	(üks) <i>auto</i> (üks) <i>päev</i> (üks) <i>poiss</i> (üks) <i>ratas</i> (üks) <i>õde</i> (üks) <i>ajaleht</i>	bil- en dag- en pojke- en cykel- n syster- n tidning- en	bil- ar dag- ar pojke- ar cykel- ar syster- ar tidning- ar	bil-ar- na dag-ar- na pojke-ar- na cykel-ar- na syster-ar- na tidning-ar- na
3.	en fabrik en ingenjör en katt en plats	(üks) <i>vabrik</i> (üks) <i>insener</i> (üks) <i>kass</i> (üks) <i>koht</i>	fabrik- en ingenjör- en katt- en plats- en	fabrik- er ingenjör- er katt- er plats- er	fabrik-er- na ingenjör-er- na katt-er- na plats-er- na
4.	ett arbete ett äpple	(üks) <i>töö</i> (üks) <i>õun</i>	arbete- t äpple- t	arbete- n äpple- n	arbete-n- a äpple-n- a
5.	ett hus ett barn	(üks) <i>maja</i> (üks) <i>laps</i>	hus- et barn- et	hus barn	hus- en barn- en

2. **Omastav vorm** moodustatakse käändelõpu **-s** lisamisega põhikäände. Kui põhikääne lõpeb lõpuga **-s**, siis omastavas vormis sellele enam midagi ei lisata:

Ainus			
en pojke <i>(üks) poiss</i>	en pojke- s <i>(ühe) poisi</i>	pojke- n-s <i>(selle) poisi</i>	
	boll <i>pall</i>	boll <i>pall</i>	
en flicka <i>(üks) tüdruk</i>	en flicka- s <i>(ühe) tüdruku</i>	flicka- n-s <i>(selle) tüdruku</i>	
	mössa <i>müts</i>	mössa <i>müts</i>	
ett äpple <i>(üks) õun</i>	ett äpple- s <i>(ühe) õuna</i>	äpple- t-s <i>(selle) õuna</i>	
	frö <i>seeme</i>	frö <i>seeme</i>	
ett barn <i>(üks) laps</i>	ett barn- s <i>(ühe) lapse</i>	barn- et-s <i>(selle) lapse</i>	
	mor <i>ema</i>	mor <i>ema</i>	

Mitmus			
pojk-ar <i>poisid</i>	pojk-ar- s <i>poiste</i>	pojk-ar- na-s <i>(nende) poiste</i>	
	boll <i>pall</i>	boll <i>pall</i>	
flick-or <i>tüdrukud</i>	flick-or- s <i>tüdrukute</i>	flick-or- na-s <i>(nende) tüdrukute</i>	
	mössor <i>mütsid</i>	mössor <i>mütsid</i>	
äpple-n <i>õunad</i>	äpple-n- s <i>õunte</i>	äpple- na-s frön <i>(nende) õunte</i>	
	frön <i>seemned</i>	frön <i>seemned</i>	
barn <i>lapsed</i>	barn- s mor <i>laste ema</i>	barn- en-s mor <i>(nende) laste ema</i>	

ASESÕNA

► Isikulised asesõnad

Erinevalt nimisõnast on isikulisel asesõnal kolm käänat:

- 1) alusekääne
- 2) sihitiskääne
- 3) omastav kääne

Alusekääne (kes/mis?)		Sihitiskääne (keda/mida?)	
jag	<i>mina</i>	mig	<i>mind</i>
du	<i>sina</i>	dig	<i>sind</i>
han	<i>tema (M)</i>	honom	<i>teda (M)</i>
hon	<i>tema (N)</i>	henne	<i>teda (N)</i>
den	<i>see (en-sõnadega)</i>	den	<i>seda (en-sõnadega)</i>
det	<i>see (ett-sõnadega)</i>	det	<i>seda (ett-sõnadega)</i>
vi	<i>meie</i>	oss	<i>meid</i>
ni	<i>teie</i>	er	<i>teid</i>
de	<i>nemad</i>	dem	<i>neid</i>

NB! Mõned omastavas käändes olevad asesõnad ühilduvad vastavalt **en-**, **ett-** sõnade ja mitmusega:

Omastav kääne (kelle/mille?)			
En-sõnad	Ett-sõnad	Mitmus	Tõlge
min	mitt	mina	<i>minu</i>
din	ditt	dina	<i>sinu</i>
	hans		<i>tema (M)</i>
	hennes		<i>tema (N)</i>
	dess		<i>selle (en sõnadega)</i>
	dess		<i>selle (ett sõnadega)</i>
vår	vårt	våra	<i>meie</i>
er	ert	era	<i>teie</i>
	deras		<i>nende</i>

en stol	- (<i>üks</i>) <i>tool</i>
min stol	- <i>minu tool</i>
mina stolar	- <i>minu toolid</i>
deras stol	- <i>nende tool</i>
deras stolar	- <i>nende toolid</i>

ett barn	- (<i>üks</i>) <i>laps</i>
mitt barn	- <i>minu laps</i>
mina barn	- <i>minu lapsed</i>
hennes barn	- <i>tema (N) laps</i>
hennes barn	- <i>tema (N) lapsed</i>

► Enesekohased asesõnad

Isikuline asesõna, alusekääne	Tegusõna	Enesekohane asesõna	Tõlge
jag		mig	<i>mina pesen</i>
du		dig	<i>sina pesed</i>
han		sig	<i>tema (M) peseb</i>
hon		sig	<i>tema (N) peseb</i>
den	tvättar	sig	<i>see peseb</i>
det		sig	<i>see peseb</i>
vi		oss	<i>meie peseme</i>
ni		er	<i>teie pesete</i>
de		sig	<i>nemad pesevad</i>

► Näitavad asesõnad

En-sõnad	Ett-sõnad	Mitmus	Tõlge
den	det	de	<i>see/need</i>
den här	det här	de här	<i>see/need siin</i>
den där	det där	de där	<i>see/need seal</i>
denna	detta	dessa	<i>see/need</i>
sådan	sådant	sådana	<i>selline/sellised</i>

Kui nimisõna ees kasutatakse **denna**, **detta** või **dessa**, siis nimisõna lõppu ei tule määratud lõppartiklit.

Kui nimisõna ees kasutatakse määratud vaba artiklit **den**, **det** või **de**, siis nimisõna lõppu tuleb määratud lõppartikkel. Tõlkimisel vahet ei ole. Võrdle:

den fabriken denna fabrik	<i>see vabrik</i>
det huset detta hus	<i>see maja</i>

► Küsivad asesõnad

vem	<i>kes</i>
vems	<i>kelle oma</i>
vad	<i>mis</i>
vad för en	<i>mis, missugune (en-sõnadega)</i>
vad för ett	<i>mis, missugune (ett-sõnadega)</i>
vad för ena	<i>mis, missugused</i>
vilken vilket vilka	<i>kes, mis, milline (ühilduvad en-, ett-sõnadega ja mitmusega)</i>
hurdan	<i>missugune, milline</i>

Vem är det?

Kes see on?

Vems är pennan?

Kelle oma see pliiats on?

Vad är det?

Mis see on?

Vad för en tidning läser du?

Mis(sugust) ajalehte sa loed?

Vad för ett hus köpte du?

Mis(suguse) maja sa ostsid?

Vad för ena blommor har du fått?

Mis(sugused) lilled sa said?

Vilken bil kör du?

Millise autoga sa sõidad?

Vilket hus vill du köpa?

Millist maja sa osta tahad?

Vilka kläder har du på dig?

Millised riided sul seljas on?

Hurdan är han?

Milline ta on?

► Umbmäärased asesõnad

1. Ainult nimisõnaliselt kasutatavad umbmäärased asesõnad:

någonting	<i>midagi</i>
ingenting	<i>ei midagi</i>
allting	<i>kõik</i>
var och en	<i>igatüks, kõik</i>
man	<i>inimene (umbmäärane subjekt, mida tavaliselt ei tõlgita)</i>

Sade du någonting ?	<i>Kas sa ütlesid midagi?</i>
Jag sade ingenting .	<i>Ma ei öelnud midagi.</i>
Allting han sade var lögn.	<i>Kõik, mis ta ütles, oli vale.</i>
Var och en måste hjälpa till.	<i>Kõik peavad kaasa aitama.</i>
Man ska akta sig för bilar.	<i>Autode suhtes peab (inimene) ettevaatlik olema.</i>

2. Ainult omadussõnaliselt kasutatavad umbmäärased asesõnad:

varje	<i>iga</i>
varenda, vartenda	<i>iga, viimane kui üks</i>

Varje människa gör fel.	<i>Iga inimene teeb vigu.</i>
Varenda person blir glad för det.	<i>Viimane kui üks inimene muutub selle üle õnnelikuks.</i>

3. Nii nimisõnaliselt kui omadussõnaliselt kasutatavad umbmäärased asesõnad:

En-sõnad	Ett-sõnad	Mitmus	Tõlge
all	allt	alla	<i>kõik</i>
annan	annat	andra	<i>teine, muu</i>
någon	något	några	<i>mõni, mõned</i>
ingen	inget	inga	<i>mitte keegi</i>
sådan	sådant	sådana	<i>selline, sellised</i>

En sådan bil har jag alltid önskat mig.	<i>Sellist autot olen ma alati endale soovinud.</i>
Ett sådant hus vill jag ha.	<i>Sellist maja tahan ma saada.</i>
Sådana nyheter glädjer oss.	<i>Sellised uudised rõõmustavad meid.</i>

OMADUSSÕNA

Rootsi keeles on omadussõnal kaks vormi: määratud ja määramata vorm.

Määramata vormi kasutatakse enamasti määramata artiklite **en** ja **ett** järel. Määratud vormi kasutatakse määratud vabade artiklitega **den**, **det** ja **de** ning omastavate asesõnadega.

► Määramata omadussõna

Määramata omadussõnal on kolm vormi, sõltuvalt sellest, kas omadussõna kasutatakse koos **en-** või **ett-**sõnadega või mitmusega.

En-sõnadega kasutatakse omadussõna algvormi.

Ett-sõnadega kasutatavale omadussõna tüvele lisatakse lõpp **-t**.

Kui omadussõna soovitakse kasutada mitmuses, liidetakse tüvele lõpp **-a**.

En-sõnaga	Ett-sõnaga	Mitmus	Tõlge
billig	billigt	billiga	<i>odav</i>
dyr	dyrt	dya	<i>kallis</i>
fin	fint	fina	<i>kena</i>

Tallinn är **en fin** stad.

*Tallinn on (üks) **kena** linn.*

Det är **ett fint** hus.

*See on (üks) **kena** maja.*

Jag tycker om **fin** städer.

*Mulle meeldivad **kenad** linnad.*

Där finns många **fin** hus.

*Seal on palju **kenasid** maju.*

▷ Mõned ebareeglipärased omadussõnad

En-sõnaga	Ett-sõnaga	Mitmus	Tõlge
enkel	enkelt	enkla	<i>lihtne</i>
mogen	moget	mogna	<i>küps</i>
vacker	vackert	vackra	<i>ilus</i>
gammal	gammalt	gamla	<i>vana</i>
liten	litet	lilla/små	<i>väike</i>

blå	blått	blå	<i>sinine</i>
röd	rött	röda	<i>punane</i>
lagad	lagat	lagad	<i>valmistatud; parandatud</i>
hård	hårt	hårda	<i>kõva; raske</i>
kort	kort	korta	<i>lühike</i>
bra	bra	bra	<i>hea</i>

Ett **moget** äpple är gott att äta
Det är en **enkel** fråga att svara på.

(Ühte) **küpset** õuna on hea süüa.
See on vastamiseks (üks) **lihtne** küsimus.

Du har så fina **blå** ögon.
Små barn är söta.

Sul on nii kenad **sinised** silmad.
Väiksed lapsed on armsad.

▷ Reeglipärase omadussõnade võrdlusastmed

Omadussõnadel on kolm võrret:

- algvõrre
- keskvõrre
- ülivõrre

Suurem osa rootsi keele omadussõnu moodustatakse keskvõrde lõpu **–are** ja ülivõrde lõpu **–ast** abil, mis lisatakse omadussõna algvõrdele:

Algvõrre		Keskvõrre		Ülivõrre	
billig	<i>odav</i>	billigare	<i>odavam</i>	billigast	<i>kõige odavam</i>
dyr	<i>kallis</i>	dyrare	<i>kallim</i>	dyrast	<i>kõige kallim</i>
fin	<i>kena</i>	finare	<i>kenam</i>	finast	<i>kõige kenam</i>

el-, **en-** ja **er-**lõpulistel omadussõnadel kaob keskvõrdes ja ülivõrdes **e** vahelt ära.

Algvõrre	Keskvõrre	Ülivõrre	Tõlge
enkel	enklare	enklast	<i>lihtne</i>
mogen	mognare	mognast	<i>küps</i>
vacker	vackrare	vackrast	<i>ilus</i>

Denna övning är **enkel**.
Förra övningen var **enklare**.
Första övningen var **enklast**.

See harjutus on lihtne.
Eelmine harjutus oli lihtsam.
Esimene harjutus oli kõige lihtsam.

▷ **Mõningate ebareeglipäraste omadussõnade võrdlusastmed**

Algvõrre	Keskvoorre	Ülivõrre	Tõlge
hög	högre	högst	<i>kõrge</i>
stor	större	störst	<i>suur</i>
dålig	sämre	sämst	<i>halb</i>
tung	tyngre	tyngst	<i>raske (kaalult)</i>
ung	yngre	yngst	<i>noor</i>
bra	bättre	bäst	<i>hea</i>
få	färre	-	<i>vähem (loendatav)</i>
gammal	äldre	äldst	<i>vana</i>
låg	lägre	lägst	<i>madal</i>
liten	mindre	minst	<i>väike</i>
många	flera	flest	<i>palju (loendatav)</i>
lång	längre	längst	<i>pikk</i>

Raul är alltför **ung**.
Raul är **yngre** än Piia.
Laura är **yngst**.

Raul on liiga noor.
Raul on noorem kui Piia.
Laura on kõige noorem.

Leene är ganska **gammal**.
Leene är **äldre** än Robert.
Eva är **äldst**.

Leene on üsna vana.
Leene on vanem kui Robert.
Eva on kõige vanem.

-isk, **-e** ja **-ad**-lõpuga omadussõnade võrdlusastmeid moodustatakse sõnade **mer** (rohkem) ja **mest** (kõige rohkem) abil:

Algvõrre	Keskvoorre	Ülivõrre	Tõlge
praktisk	mer praktisk	mest praktisk	<i>praktiline</i>
förtjusande	mer förtjusande	mest förtjusande	<i>võluv</i>
intresserad	mer intresserad	mest intresserad	<i>huvitatud</i>

Tom är en **förtjusande** ung man.
 Han är mer **förtjusande** än vad jag tänkte mig.
 Han är den **mest förtjusande** unge mannen
 jag vet.

*Tom on (üks) võluv noormees.
 Ta on võluvam kui ma arvasin.
 Ta on kõige võluvam noormees,
 keda ma tean.*

► Määratud omadussõna

Omadussõna määratud vorm on nii **en-** ja **ett-**sõnade kui ka mitmuse puhul lõpuga **-a**.

Määratud omadussõna kasutatakse:

- a) koos määratud vabade artiklitega **den, det** ja **de**
- b) omastavate asesõnadega

▷ *Den / det / de* + määratud omadussõna

Määratud omadussõna kasutatakse koos määratud vabade artiklitega **den, det, de**.
NB! Nimisõna on määratud vormis:

den stora staden
de stora städerna

*see suur linn
 need suured linnad*

det stora huset
de stora husen

*see suur maja
 need suured majad*

▷ Omastav asesõna + määratud omadussõna

Omadussõna määratud vormi kasutatakse ka omastavate asesõnadega.
NB! Nimisõna on määramata vormis:

min röda väska
mina röda väskor

*minu punane kott
 minu punased kotid*

mitt gamla hus
mina gamla hus

*minu vana maja
 minu vanad majad*

▷ Ülivõrde määratud vorm

Ülivõrde määratud vorm moodustatakse tavaliselt koos vabade määratud artiklitega **den**, **det** või **de**. Kui omadussõna lõpp on **–ast**, lisatakse ülivõrde määratud vormi moodustamiseks lõpp **–e**; kui sõna lõpus on **–st**, lisatakse lõpp **–a**:

Ülivõrde määramata vorm	Tõlge	Määratud vaba artikkel	Ülivõrde määratud vorm	Tõlge
starkast	<i>kõige tugevam</i>	den det de	starkaste	<i>(see/need) kõige tugevam/ad</i>
vackrast	<i>kõige ilusam</i>		vackraste	<i>(see/need) kõige ilusam/ad</i>
äldst	<i>kõige vanem</i>		äldsta	<i>(see/need) kõige vanem/ad</i>
störst	<i>kõige suurem</i>		största	<i>(see/need) kõige suurem/ad</i>

den vackraste flickan

(see) kõige ilusam tüdruk

det största huset

(see) kõige suurem maja

de lägsta buskarna

(need) kõige madalamad põõsad

MÄÄRSÕNA

Rootsi keeles on kahte tüüpi määrsõnu:

- 1) omadussõnadest tuletatud määrsõnad
- 2) iseseisvad määrsõnad

► Omadussõnadest tuletatud määrsõnad

1) Paljud määrsõnad tuletatakse omadussõnadest lõpu **-t** abil. Sellised määrsõnad langevad väliselt kokku **ett**-sõnadega kasutatavate omadussõnadega:

Ett **enkelt** och **fint** uttryck. ***Lihne ja kaunis** väljendus. (Omadussõna)*
 Han uttryckte sig **enkelt** och **fint**. *Ta väljendas ennast **lihtsalt ja kaunilt**. (Määrsõna)*

En **enkel** och **fin** berättelse. ***Lihne ja kaunis** jutustus. (Omadussõna)*
 Han berättade det **enkelt** och **fint**. *Ta jutustas seda **lihtsalt ja kaunilt**. (Määrsõna)*

2) Omadussõnadest, mille lõpuks on **-lig**, moodustatakse määrsõnu järgmiselt:

a) lisades lõpu **-en**

Omadussõna		Määrsõna	
trolig	<i>tõenäoline</i>	troligen	<i>tõenäoliselt</i>
verklig	<i>tõeline</i>	verkligen	<i>tõesti</i>
egentlig	<i>tegelik</i>	egentligen	<i>tegelikult</i>

b) lisades lõpu **-vis** omadussõna **ett**-vormile:

Omadussõna		Määrsõna	
naturlig	<i>loomulik</i>	naturligtvis	<i>loomulikult</i>
möjlig	<i>võimalik</i>	möjligtvis	<i>võib-olla</i>

► Iseseisvad mäårsõnad**▷ Aega tähistavad mäårsõnad**

alltid	<i>alati</i>
aldrig	<i>mitte kunagi</i>
ibland	<i>mõnikord</i>
ofta	<i>sageli</i>
sedan	<i>seejärel</i>
igen	<i>jälle</i>
när	<i>millal</i>
nu	<i>nüüd</i>
då	<i>siis</i>
förr	<i>enne, varem</i>
efteråt	<i>hiljem</i>
till sist	<i>lõpuks</i>

▷ Kohta tähistavad mäårsõnad

här	<i>siin</i>
där	<i>seal</i>
inne	<i>sees</i>
ute	<i>väljas</i>
hemma	<i>kodus</i>
hit	<i>siia</i>
dit	<i>sinna</i>
in	<i>sisse</i>
ut	<i>välja</i>
hem	<i>koju</i>
härifrån	<i>siit</i>
därifrån	<i>sealt</i>
inifrån	<i>seest</i>
utifrån	<i>väljast</i>
hemifrån	<i>kodust</i>

▷ **Viisi ja määra tähistavad määrsõnad**

bra	<i>hästi</i>
dåligt	<i>halvasti</i>
så	<i>nii</i>
gärna	<i>meeleldi</i>
mycket	<i>väga</i>
litet	<i>vähe</i>
ganska	<i>üsna</i>
tyvärr	<i>kahjuks</i>
förresten	<i>muidu</i>
också	<i>ka</i>
lagom	<i>parajalt</i>
nästan	<i>peaaegu</i>
bara	<i>ainult</i>
precis	<i>täpselt</i>
alltför	<i>liiga</i>
ungefär	<i>umbes</i>
förstås	<i>muidugi</i>

▷ **Määrsõnad, mis väljendavad jaatust, eitust või kahtlust**

ja	<i>jah</i>
nej	<i>ei</i>
tvärtom	<i>vastupidi</i>
kanske	<i>võib-olla</i>
i alla fall	<i>igal juhul</i>
inte	<i>mitte</i>
minsann	<i>tõepoolest</i>

► Määrsõnade võrdlusastmed

Võrrelda saab peamiselt tuletatud määrsõnu:

Algvõrre	Keskvõrre	Ülivõrre
dåligt <i>halvasti</i>	sämre <i>halvemini</i>	sämst <i>kõige halvemini</i>
snabbt <i>kiiresti</i>	snabbare <i>kiiremini</i>	snabbast <i>kõige kiiremini</i>

Ka mõningaid iseseisvaid määrsõnu on võimalik võrrelda:

Algvõrre	Keskvõrre	Ülivõrre
ofta <i>sageli</i>	oftare <i>sagedamini</i>	oftast <i>kõige sagedamini</i>
mycket <i>palju</i>	mera <i>rohkem</i>	mest <i>kõige rohkem</i>
bra <i>hästi</i>	bättre <i>paremini</i>	bäst <i>kõige paremini</i>

► Määrsõna koht lauses

Rootsi keeles kasutatakse peamiselt otsest sõnajärjestust (alus eelneb öeldisele). Kasutatakse ka pöördjärjestust (öeldis eelneb alusele):

Otsese sõnajärjestuse puhul on määrsõna pealauses esimese tegusõna järel:

Jag läser **inte** tidningen.

Hon besöker **ofta** sin mormor.

De vill **verkligen** träffa oss.

Ma **ei** loe ajalehte.

Ta külatab **tíhti** oma vanaema.

Nad soovivad **meiga** **tõesti** kohtuda.

Pöördjärjestuse puhul on määrsõna pealauses aluse (ehk tegija) järel:

På kvällen läser jag **inte** tidningen.

Sin mormor besöker hon **ofta**.

Imorgon vill de **verkligen** träffa oss.

Õhtul **ei** loe ma ajalehte.

Oma vanaema külatab ta **tíhti**.

Homme soovivad nad **tõesti** meiega kohtuda.

TEGUSÕNA

Rootsi keeles on viis aega:

- 1) olevik
- 2) lihtminevik
- 3) täisminevik
- 4) enneminevik
- 5) tulevik

► Tegusõna pöördkonnad

Rootsi keeles on tegusõnal igas ajas ainult üks vorm, st kõigi isikute kohta nii ainsuses kui mitmuses kasutatakse ühte ja sama tegusõna vormi.

Jag **jobbar** på banken.
Vi **jobbar** på skolan.

*Mina **töötan** pangs.
Meie **töötame** koolis.*

Rootsi keeles on neli pöördkonda ja grupp ebareeglipäraseid verbe. Tegusõna ajavormide moodustamisel on vaja teada tegusõna tüve, mis saadakse algvormi lõpu **-a** eraldamise teel.

I pöördkond

I pöördkonna sõnade infinitiivi lõpp **-a** võetakse kaasa kõikidesse ajavormidesse ja lisatakse vastava ajavormi lõpp (nt olevikus **-r**).

II pöördkond

II pöördkonna sõnadel eraldatakse infinitiivi lõpp **-a** ja lisatakse vastava ajavormi lõpp.

III pöördkond

III pöördkonna sõnadel eraldatakse infinitiivi lõpp **-a** ja lisatakse vastava ajavormi lõpp.

Erinevus II ja III pöördkonna vahel on see, et III pöördkonna sõnatüved lõpevad tähtedega **k**, **p**, **t** ja **s** ning lihtmineviku vorm on kahel pöördkonnal erinev.

IV pöördkond

Siia kuuluvad ühesilbilised sõnad, millel puudub infinitiivi lõpp **-a**. Tüvi on seega võrdne infinitiiviga ja sellele lisatakse vastava ajavormi lõpp.

► Tegusõna pööramine

▷ Olevik

Olevikus on tegusõna lõpp alati **-r** (v.a mõned ebareeglipärased tegusõnad). Pöördkondade lõpud on olevikus järgmised:

Pöördkond	Infinitiiv	Olevik	
I	arbета	jag arbetar	<i>mina töötan</i>
II	bygga	jag bygger	<i>mina ehitan</i>
III	läsa	jag läser	<i>mina loen</i>
IV	tro	jag tror	<i>mina usun</i>

I pöördkond		
jag		<i>mina töötan</i>
du		<i>sina töötad</i>
han		<i>tema (M) töötab</i>
hon		<i>tema (N) töötab</i>
den	arbetar	<i>see (en-sõnadega) töötab</i>
det		<i>see (ett-sõnadega) töötab</i>
vi		<i>meie töötame</i>
ni		<i>teie töötate</i>
de		<i>nemad töötavad</i>

II pöördkond		
jag		<i>mina ehitan</i>
du		<i>sina ehitad</i>
han		<i>tema (M) ehitab</i>
hon		<i>tema (N) ehitab</i>
den	bygger	<i>see (en-sõnadega) ehitab</i>
det		<i>see (ett-sõnadega) ehitab</i>
vi		<i>meie ehitame</i>
ni		<i>teie ehitate</i>
de		<i>nemad ehitavad</i>

III pöördkond		
jag		<i>loen</i>
du		<i>loed</i>
han		<i>loeb</i>
hon		<i>loeb</i>
den	läser	<i>loeb</i>
det		<i>loeb</i>
vi		<i>loeme</i>
ni		<i>loete</i>
de		<i>loevad</i>

IV pöördkond		
jag		<i>usun</i>
du		<i>usud</i>
han		<i>usub</i>
hon		<i>usub</i>
den	tror	<i>usub</i>
det		<i>usub</i>
vi		<i>usume</i>
ni		<i>usute</i>
de		<i>usuvad</i>

▷ Lihtminevik

Lihtminevik moodustatakse vastavalt pöördkonnale lõppude **-ade**, **-de**, **-te** ja **-dde** abil:

Pöördkond	Infinitiiv	Lihtminevik	
I	arbета	jag arbetade	<i>mina töötasin</i>
II	bygga	jag byggde	<i>mina ehitasin</i>
III	läsa	jag läste	<i>mina lugesin</i>
IV	tro	jag trodde	<i>mina uskusin</i>

I pöördkond		
jag		<i>mina</i> <i>töötasin</i>
du		<i>sina</i> <i>töötasid</i>
han		<i>tema (M)</i> <i>töötas</i>
hon		<i>tema (N)</i> <i>töötas</i>
den	arbetade	<i>see (en-sõnadega)</i> <i>töötas</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i> <i>töötas</i>
vi		<i>meie</i> <i>töötasime</i>
ni		<i>teie</i> <i>töötasite</i>
de		<i>nemad</i> <i>töötasid</i>

II pöördkond		
jag		<i>mina</i> <i>ehitasin</i>
du		<i>sina</i> <i>ehitasid</i>
han		<i>tema (M)</i> <i>ehitas</i>
hon		<i>tema (N)</i> <i>ehitas</i>
den	byggde	<i>see (en-sõnadega)</i> <i>ehitas</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i> <i>ehitas</i>
vi		<i>meie</i> <i>ehitasime</i>
ni		<i>teie</i> <i>ehitasite</i>
de		<i>nemad</i> <i>ehitasid</i>

III pöördkond		
jag		<i>mina</i> <i>lugesin</i>
du		<i>sina</i> <i>lugesid</i>
han		<i>tema (M)</i> <i>luges</i>
hon		<i>tema (N)</i> <i>luges</i>
den	läste	<i>see (en-sõnadega)</i> <i>luges</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i> <i>luges</i>
vi		<i>meie</i> <i>lugesime</i>
ni		<i>teie</i> <i>lugesite</i>
de		<i>nemad</i> <i>lugesid</i>

IV pöördkond		
jag		<i>mina</i> <i>uskusin</i>
du		<i>sina</i> <i>uskusid</i>
han		<i>tema (M)</i> <i>uskus</i>
hon		<i>tema (N)</i> <i>uskus</i>
den	trodde	<i>see (en-sõnadega)</i> <i>uskus</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i> <i>uskus</i>
vi		<i>meie</i> <i>uskusime</i>
ni		<i>teie</i> <i>uskusite</i>
de		<i>nemad</i> <i>uskusid</i>

▷ Täisminevik

Täisminevik moodustatakse abiverbi **ha** oleviku ja põhiverbi supiinumi abil. Supiinum on tegusõna muutumatu vorm, mille vasteks on eesti keeles **nud-/tud-**kesksõna. Supiinumi lõpud on eri pöördkondadel **-at**, **-t**, **-tt**:

Pöördkond	Infinitiiv	Täisminevik	
		I	arbata
II	bygga	jag har byggt	<i>mina olen ehitanud</i>
III	läsa	jag har läst	<i>mina olen lugenud</i>
IV	tro	jag har trott	<i>mina olen uskunud</i>

I pöördkond			
jag		<i>mina</i> <i>olen</i>	
du		<i>sina</i> <i>oled</i>	
han		<i>tema (M)</i> <i>on</i>	
hon		<i>tema (N)</i> <i>on</i>	
den	har arbetat	<i>see (en-sõnadega)</i> <i>on</i>	<i>töötanud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i> <i>on</i>	
vi		<i>meie</i> <i>oleme</i>	
ni		<i>teie</i> <i>olete</i>	
de		<i>nemad</i> <i>on</i>	

II pöördkond			
jag		<i>mina</i>	<i>olen</i>
du		<i>sina</i>	<i>oled</i>
han		<i>tema (M)</i>	<i>on</i>
hon		<i>tema (N)</i>	<i>on</i>
den	har byggt	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>on ehitanud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>on</i>
vi		<i>meie</i>	<i>oleme</i>
ni		<i>teie</i>	<i>olete</i>
de		<i>nemad</i>	<i>on</i>

III pöördkond			
jag		<i>mina</i>	<i>olen</i>
du		<i>sina</i>	<i>oled</i>
han		<i>tema (M)</i>	<i>on</i>
hon		<i>tema (N)</i>	<i>on</i>
den	har läst	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>on lugenud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>on</i>
vi		<i>meie</i>	<i>oleme</i>
ni		<i>teie</i>	<i>olete</i>
de		<i>nemad</i>	<i>on</i>

IV pöördkond			
jag		<i>mina</i>	<i>olen</i>
du		<i>sina</i>	<i>oled</i>
han		<i>tema (M)</i>	<i>on</i>
hon		<i>tema (N)</i>	<i>on</i>
den	har trott	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>on uskunud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>on</i>
vi		<i>meie</i>	<i>oleme</i>
ni		<i>teie</i>	<i>olete</i>
de		<i>nemad</i>	<i>on</i>

▷ Enneminiveik

Enneminiveik moodustatakse abiverbi **ha** mineviku ja põhiverbi supiinumi abil:

Pöördkond	Infiniitiv	Enneminiveik
I	arbета	jag hade arbetat <i>mina olin töötanud</i>
II	bygga	jag hade byggt <i>mina olin ehitanud</i>
III	läsa	jag hade läst <i>mina olin lugenud</i>
IV	tro	jag hade trott <i>mina olin uskunud</i>

I pöördkond			
jag		<i>mina</i>	<i>olin</i>
du		<i>sina</i>	<i>olid</i>
han		<i>tema (M)</i>	<i>oli</i>
hon		<i>tema (N)</i>	<i>oli</i>
den	hade arbetat	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>oli töötanud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>oli</i>
vi		<i>meie</i>	<i>olime</i>
ni		<i>teie</i>	<i>olite</i>
de		<i>nemad</i>	<i>olid</i>

II pöördkond			
jag		<i>mina</i>	<i>olin</i>
du		<i>sina</i>	<i>olid</i>
han		<i>tema (M)</i>	<i>oli</i>
hon		<i>tema (N)</i>	<i>oli</i>
den	hade byggt	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>oli ehitanud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>oli</i>
vi		<i>meie</i>	<i>olime</i>
ni		<i>teie</i>	<i>olite</i>
de		<i>nemad</i>	<i>olid</i>

III pöördkond				
jag		<i>mina</i>	<i>olin</i>	
du		<i>sina</i>	<i>olid</i>	
han		<i>tema (M)</i>	<i>oli</i>	
hon		<i>tema (N)</i>	<i>oli</i>	
den	hade läst	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>oli</i>	<i>lugenud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>oli</i>	
vi		<i>meie</i>	<i>olime</i>	
ni		<i>teie</i>	<i>olite</i>	
de		<i>nemad</i>	<i>olid</i>	

IV pöördkond				
jag		<i>mina</i>	<i>olin</i>	
du		<i>sina</i>	<i>olid</i>	
han		<i>tema (M)</i>	<i>oli</i>	
hon		<i>tema (N)</i>	<i>oli</i>	
den	hade trott	<i>see (en-sõnadega)</i>	<i>oli</i>	<i>uskunud</i>
det		<i>see (ett-sõnadega)</i>	<i>oli</i>	
vi		<i>meie</i>	<i>olime</i>	
ni		<i>teie</i>	<i>olite</i>	
de		<i>nemad</i>	<i>olid</i>	

Enneminevik väljendab minevikus toimunud tegevust, mis toimus enne mingit teist samas lauses lihtminevikuga väljendatud tegevust või enne teatud ajamomenti minevikus.

Hon **hade gått** redan klockan fyra.

Efter jag **hade badat**, gick jag och lade mig.

Han **hade varit** länge på arbetet, innan han kom hem.

Ta **oli** juba kell neli ära **läinud**.

Pärast seda kui **olin** vannis **käinud**, läksin magama.

Ta **oli olnud** tükk aega tööl, enne kui ta koju tuli.

▷ Tulevik

Rootsi keeles saab tulevikku väljendada mitmel moel:

1) Oleviku abil

Olevikku kasutatakse tuleviku väljendamiseks siis, kui lauses on olemas ajamäärus, mis väljendab tulevikku, või kui mingil muul moel on arusaadav, et tegevus toimub tulevikus:

Morfar **kommer** i morgon.
Han **arbetar** nästa vecka.
Hej då! Jag **ringer** i morgon.

*Vanaisa **tuleb** homme.
Ta **töötab** järgmisel nädalal.
Head aega! Ma **helistan** homme.*

2) Ska + infinitiivi abil

Siin väljendatakse tegija või kellegi teise kavatsust, lubadust, soovi jne:

Jag **ska** åka till landet.
Du **ska få** en ny bil.
Jag hoppas du **ska hinna** ta bussen.

*Ma **söidan** maale. (kavatsus)
Sa **saad** uue auto. (lubadus)
Ma loodan, et sa **jõuad** bussile. (soov)*

3) Kommer att + infinitiivi abil

Sellise konstruktsiooni abil väljendatakse reeglina prognoosi tuleviku kohta:

Det **kommer att blåsa** mycket i morgon. *Homme **puhub** tugev tuul.*
Priserna **kommer att sjunka** om fem år. *Hinnad **langevad** viie aasta pärast.*
Jag **kommer att sakna** dig. *Ma **hakkan** sinust puudust **tundma**.*

4) Skulle + infinitiiv ehk tulevik minevikus abil

Seda kasutatakse tuleviku väljendamiseks minevikus:

Johanna berättade att Jonas **skulle komma** nästa dag.
De visste att vi **skulle köpa** ett nytt hus.

*Johanna jutustas, et Jonas **tuleb** järgmisel päeval.
Nad teadsid, et me **kavatseme osta/ostame** endale uue maja.*

► Tähtsamad ebareeglipärased tegusõnad

Infinitiv	Olevik	Lihtminevik	Supiinum	Tõlge
be	ber	bad	bett	<i>paluma</i>
binda	binder	band	bundit	<i>siduma</i>
bita	biter	bet	bitit	<i>hammustama, närima</i>
bjuda	bjuder	bjöd	bjudit	<i>pakkuma</i>
bli(va)	blir	blev	blivit	<i>saama, hakkama</i>
brinna	brinner	brann	brunnit	<i>põlema</i>
bryta	bryter	bröt	brutit	<i>murdma</i>
bära	bär	bar	burit	<i>kandma</i>
böra	bör	borde	bort	<i>pidama, tohtima</i>
dra(ga)	drar	drog	dragit	<i>tõmbama</i>
dricka	dricker	drack	druckit	<i>jooma</i>
dö	dör	dog	dött	<i>surema</i>
falla	faller	föll	fallit	<i>langema, kukkuma</i>
finna	finner	fann	funnit	<i>leidma</i>
finnas	finns	fanns	funnits	<i>leiduma</i>
flyga	flyger	flög	flugit	<i>lendama</i>
frysa	fryser	frös	frusit	<i>külmuma</i>
få	får	fick	fått	<i>saama; võima, tohtima</i>
försvinna	försvinner	försvann	försvunnit	<i>kaduma</i>
ge	ger	gav	gett	<i>andma</i>
gråta	gråter	grät	gråtit	<i>nutma</i>
gå	går	gick	gått	<i>minema, käima</i>
göra	gör	gjorde	gjort	<i>tegemea</i>
ha	har	hade	haft	<i>omama</i>
hinna	hinner	hann	hunnit	<i>jõudma</i>
hålla	håller	höll	hållit	<i>hoidma</i>
komma	kommer	kom	kommit	<i>tulema</i>
kunna	kan	kunde	kunnat	<i>oskama</i>
le	ler	log	lett	<i>naeratama</i>
ligga	ligger	låg	legat	<i>lebama</i>

låta	låter	lät	låt	<i>lubama</i>
lägga	lägger	lade	lagt	<i>pikali asetama</i>
njuta	njuter	njöt	njutit	<i>nautima</i>
rinna	rinner	rann	runnit	<i>voolama</i>
se	ser	såg	sett	<i>nägema</i>
sitta	sitter	satt	suttit	<i>istuma</i>
sjunga	sjunger	sjöng	sjungit	<i>laulma</i>
sjunka	sjunker	sjönk	sjunkit	<i>langema, põhja minema</i>
skina	skiner	sken	skinit	<i>paistma (päike, valgus)</i>
skjuta	skjuter	sköt	skjutit	<i>tulistama</i>
skola	ska, skall	skulle	skolat	<i>tulevikku tähistav abitegusõna</i>
skrika	skriker	skrek	skrikit	<i>karjuma</i>
skriva	skriver	skrev	skrivit	<i>kirjutama</i>
skära	skär	skar	skurit	<i>lõikama</i>
slippa	slipper	slapp	sluppit	<i>millestki pääsema</i>
slå	slår	slog	slagit	<i>lööma</i>
sova	sover	sov	sovit	<i>magama</i>
springa	springer	sprang	sprungit	<i>jooksuma</i>
sticka	sticker	stack	stuckit	<i>torkama</i>
stiga	stiger	steg	stigit	<i>tõusma</i>
stjäla	stjäl	stal	stulit	<i>varastama</i>
stryka	stryker	strök	strukit	<i>triikima</i>
stå	står	stod	stått	<i>seisma</i>
säga	säger	sade	sagt	<i>üttelema</i>
sälja	säljer	sålde	sålt	<i>müüma</i>
sätta	sätter	satte	satt	<i>püsti asetama</i>
ta	tar	tog	tagit	<i>võtma</i>
vara	är	var	varit	<i>olema</i>
veta	vet	visste	vetat	<i>teadma</i>
vilja	vill	ville	velat	<i>soovima</i>
vinna	vinner	vann	vunnit	<i>võtma</i>
välja	väljer	valde	valt	<i>valima</i>
äta	äter	ät	ätit	<i>sööma</i>

► Käskiv kõneviis

Käskiv kõneviis on nii ainsuses kui mitmuses ühesugune. I ja IV pöördkonna tegusõnadel on käskiv kõneviis sama algvormiga, ülejäänud tegusõnadel, ka ebareeglipärasel sõnadel, aga infinitiivi tüvega (infinitiiv ilma lõputa **-a**).

Pöördkond	Infinitiiv	Käskiv kõneviis	
I	arbета	Arbeta!	<i>Tööta! / Töötage!</i>
II	bygga	Bygg!	<i>Ehita! / Ehitage!</i>
III	läsa	Läs!	<i>Loe! / Lugege!</i>
IV	tro	Tro!	<i>Usu! / Uskuge!</i>

► Passiiv

Rootsi keeles on järgmised võimalused passiivi ehk umbisikulise tegumoe väljendamiseks:

1. **s**-passiiv
2. **bli**-passiiv
3. **vara**-passiiv

Käesolevas õpikus tutvustame lühidalt vaid **s**-passiivi.

S-passiivis lisatakse kõikides ajavormides ja kõikides isikutes tegusõnale lõpp **-s**, kusjuures olevikus langeb lõpp **-r** ära ja selle asemele tuleb **-s**.

Aktiiv		Passiiv	
Uwe lagar bilen.	<i>Uwe parandab auto ära.</i>	Bilen laga- s .	<i>Auto parandatakse ära.</i>
Uwe lagade bilen.	<i>Uwe parandas auto ära.</i>	Bilen lagade- s .	<i>Auto parandati ära.</i>
Uwe ska laga bilen.	<i>Uwe parandab auto ära.</i>	Bilen ska laga- s .	<i>Auto parandatakse ära.</i>
Uwe har lagat bilen.	<i>Uwe on auto ära parandanud.</i>	Bilen har lagat- s .	<i>Auto on ära parandatud.</i>
Uwe hade lagat bilen.	<i>Uwe oli auto ära parandanud.</i>	Bilen hade lagat- s .	<i>Auto oli ära parandatud.</i>

► Modaalverbid

Modaalverbe kasutatakse koos põhitegusõna infinitiivivormiga. Modaalverbid näitavad modaalsust ehk kõneleja suhtumist. Tähtsamad modaalverbid:

få	<i>võima, tohtima</i>
kunna	<i>saama, võima, suutma</i>
måste	<i>pidama</i>
skola	<i>saama (tuleviku väljendamiseks)</i>
vilja	<i>soovima, tahtma</i>

Du **får** inte **röka** här.

Jag **kan** inte **förstå** någonting.

Vi **måste gå** nu.

Vi **ska åka** till Sverige.

Jag **vill** inte **åta** någonting.

*Sa ei **tohi** siin **suitsetada**.*

*Ma ei **suuda** millestki **aru saada**.*

*Me **peame** nüüd **minema**.*

*Me **sõidame** (tulevikus) Rootsi.*

*Ma ei **taha** midagi **süüa**.*

EESSÕNA

Rootsi keeles on mitut liiki prepositsioone ehk eessõnu:

1. Lihtprepositsioonid (20 enamlevinumat eessõna):

Eessõna		Näited	
av	-st	av silver	<i>hõbedast</i>
	<i>käest</i>	av min syster	<i>minu õe käest</i>
bakom	<i>taga</i>	bakom apoteket	<i>apteegi taga</i>
bland	<i>hulgas</i>	bland svenskarna	<i>rootslaste hulgas</i>
	<i>seas</i>	bland de bästa	<i>parimate seas</i>
efter	<i>järel</i>	efter mig	<i>minu järel</i>
	<i>pärast</i>	efter arbetet	<i>pärast tööd</i>
framför	<i>ees</i>	framför banken	<i>panga ees</i>
från	-st	från öst	<i>idast</i>
för	-le, <i>jaoks</i>	för mormor	<i>vanaemale, vanaema jaoks</i>
genom	<i>läbi</i>	genom parken	<i>läbi pargi</i>
hos	<i>juures</i>	hos läkare	<i>arsti juures</i>
		hos min kompis	<i>oma sõbra juures</i>
i	-s, <i>sees,</i>	i Estland	<i>Eestis</i>
	-sse, <i>sisse</i>	gå in i huset	<i>majja sisenema</i>
längs	<i>mööda</i>	längs motorvägen	<i>mööda kiirteed</i>
med	<i>-ga</i>	med hunden	<i>koeraga</i>
		med båten	<i>laevaga</i>
mellan	<i>vahel</i>	mellan oss	<i>meie vahel</i>
		mellan 10.00 och 11.00	<i>10.00 ja 11.00 vahel</i>
mot	<i>poole</i>	mot hösten	<i>sügise poole</i>
	<i>vastu</i>	mot vinden	<i>vastutuult</i>
nedför	<i>alla</i>	nedför trappan	<i>trepist alla</i>
om	<i>kohta,</i>	om historien	<i>ajaloo kohta</i>
	-st	om honom	<i>tema (M) kohta/temast</i>
på	-l, <i>peal</i>	på bordet	<i>laual/laua peal</i>
	-le, <i>peale</i>	lägga någonting på bordet	<i>midagi laua peale asetama</i>

till	<i>juurde, -ni, kuni</i>	till dörren till stan till slutet av gatan	<i>ukse juurde, uksemi linna kuni tänava lõpuni</i>
under	<i>all alla</i>	under sängen under skåpet	<i>voodi all, voodi alla kapi all, kapi alla</i>
uppför	<i>üles</i>	uppför trappan	<i>trepist üles</i>
ur	<i>-st</i>	ur fickan	<i>taskust</i>
utan	<i>ilma, -ta</i>	utan jobb utan kappa	<i>ilma tööta ilma mantlita</i>
vid	<i>juures, ääres</i>	vid huset vid väggen	<i>maja juures seina ääres</i>
åt	<i>poole</i>	åt norr	<i>põhja poole</i>
över	<i>kohal, üle</i>	över bordet över gatan	<i>laua kohal üle tänava</i>

2. Liitprepositsioonid (koosnevad kahest kokkukirjutatud sõnast):

Essõna		Näited	
ibland	<i>seas, hulgas</i>	mitt ibland människor mitt ibland dem	<i>otse inimeste seas otse nende hulgas</i>
bredvid	<i>kõrval</i>	bredvid det höga tornet sitta bredvid någon	<i>selle kõrge torni kõrval kellegi kõrval istuma</i>
intill	<i>kuni; lähedal</i>	intill dess intill slutet	<i>kuni selle ajani kuni lõpuni</i>

3. Ühendprepositsioonid (koosnevad mitmest lahkukirjutatud sõnast):

Essõna		Näited	
mitt emot	<i>vastas</i>	mitt emot busstationen	<i>bussijaama vastas</i>
på grund av	<i>tõttu</i>	på grund av sjukdomen	<i>haiguse tõttu</i>
för ... sedan	<i>tagasi</i>	för tre år sedan	<i>kolm aastat tagasi</i>
för ... skull	<i>pärast, tõttu</i>	Han gjorde det för min skull .	<i>Ta tegi seda minu pärast.</i>

i stället för <i>asemel</i>	I stället för mig åkte han själv dit.	<i>Ta sõitis sinna minu asemel ise.</i>
till höger om <i>...-st paremal</i>	Anne sitter till höger om Kristel.	<i>Anne istub Kristelist paremal pool.</i>
till vänster om <i>...-st vasakul</i>	Kristel sitter till vänster om Anne.	<i>Kristel istub Annest vasakul pool.</i>
från och med <i>alates ... ja ... kaasa arvatud</i>	från och med idag	<i>alates tänasest ja täna kaasa arvatud</i>
till och med <i>kuni ... ja ... kaasa arvatud</i>	till och med imorgon	<i>kuni homseni ja homme kaasa arvatud</i>

► Eessõnad aega tähistavates väljendites

Aega tähistavaid väljendeid moodustatakse järgmiste eessõnade abil:

1. Eessõna **i**

i dag	<i>täna</i>	
i morse	<i>täna hommikul</i>	
i kväll	<i>täna õhtul</i>	
i natt	<i>täna öösel</i>	
i går morse	<i>eile hommikul</i>	
i går	<i>eile</i>	
i förrgår	<i>üleeile</i>	
i morgon	<i>homme</i>	
i övermorgon	<i>ülehomme</i>	
i morgon bitti	<i>homme hommikul</i>	
i januari	<i>jaanuaris</i>	
i år	<i>tänavu, sel aastal</i>	i fjol <i>mullu, eelmisel aastal</i>
i vinter	<i>sel talvel</i>	i vintras <i>eelmisel talvel</i>
i vår	<i>sel kevadel</i>	i våras <i>eelmisel kevadel</i>
i sommar	<i>sel suvel</i>	i somras <i>eelmisel suvel</i>

i hõst	<i>sel sügisel</i>	i hõstas	<i>eelmisel sügisel</i>
		i mändags	<i>eelmisel esmaspäeval</i>
		i tisdags	<i>eelmisel teisipäeval</i>
		i onsdags	<i>eelmisel kolmapäeval</i>

Mõningaid sõnu võib ka kokku kirjutada, nt:

i dag	<i>täna</i>
i gâr	<i>eile</i>
i morgon	<i>homme</i>

2. Eessõna om

om natten	<i>öösel</i>
om dagen	<i>päeval</i>
om sommaren	<i>suvel</i>
om vintern	<i>talvel</i>
om 4 minuter	<i>4 minuti pärast</i>
om 3 veckor	<i>3 nädala pärast</i>
om 5 år	<i>5 aasta pärast</i>

3. Eessõna på

på	<i>-l, -ti</i>	på evaosad	på morgonen	<i>hommikul</i>	på morgnarna	<i>hommikuti</i>	
			på dagen	<i>päeval</i>	på dagarna	<i>päeviti</i>	
			på kvällen	<i>õhtul</i>	på kvällarna	<i>õhtuti</i>	
			på natten	<i>öösel</i>	på nätterna	<i>öösiti</i>	
			på torsdagen	<i>neljapäeval</i>	på torsdagarna	<i>neljapäeviti</i>	
	på		på dalapåevad	på fredagen	<i>reedel</i>	på fredagarna	<i>reedeti</i>
				på våren	<i>kevadel</i>	på våarna	<i>kevadeti</i>
				på hösten	<i>sügisel</i>	på hösterna	<i>sügiseti</i>

4. Eessõna **till**

till	<i>-ni</i>	till i morgon	<i>homseni</i>
	<i>kuni</i> <i>vastu</i>	till slutet av veckan natten till måndagen	<i>kuni nädala lõpuni</i> <i>ööl vastu esmaspäeva</i>

5. Eessõna **under**

under	<i>ajal</i>	under stenåldern under lektionen under kriget	<i>kiviajal</i> <i>loengu ajal</i> <i>sõja ajal</i>
	<i>jooksul</i>	under natten under sista veckan	<i>öö jooksul</i> <i>viimase nädala jooksul</i>

► Eessõnad (*i ja på*) kohta tähistavates väljendites

Kohta tähistavate väljendite moodustamisel tasub meeles pidada, et vastates küsimusele **kus?** ja **kuhu?**, kasutatakse sageli eessõnu **i** ja **på**.

Eessõna **i** kasutatakse tavaliselt sisse- või seesütleva käände puhul ja eessõna **på** alale- ja alalütleva käände puhul.

Hon hade någonting **i påsen**.

*Tal oli midagi **kotis**.*

Hon stoppade någonting **i påsen**.

*Ta pistis midagi **kotti**.*

Det ligger en bok **på bordet**.

***Laual** on üks raamat.*

Jag lägger en bok **på bordet**.

***Panen** raamatu **lauale**.*

Paljudes väljendites tuleb aga eessõnadega kasutatavaid väljendeid tõlkida eesti keelde järgmiselt:

1) **i** vastab eesti keele **alale-** või **alalütlevale** käändele:

Sätt blommor **i fönstret!**

*Pane lilled **aknale!***

Hon står **i dörren**.

*Ta (N) seisab **uksel**.*

Jag bor i **utlandet**.
 Nu bor han i sitt **hemland**.
 De bor i **Tyskland**.

Elan välismaal.
Nüüd elab ta oma kodumaal.
Nemad elavad Saksamaal.

2) **pä** vastab eesti keele sees- või sisseütlevale käände:

Vi jobbar **på** banken.
 De jobbar **på** sjukhuset.
 Hon är **på** biblioteket.
 Vi stannar **på** ett hotell.
 Vi äter **på** en restaurang.
 Vi promenerade **på** stranden.
 Han gick in **på** kontoret.
 Ska de gå **på** teatern i morgon?
 Ska vi gå **på** bio i kväll?

Me töötame pangas.
Nad töötavad haiglas.
Tema (M) on raamatukogus.
Me peatume ühes hotellis.
Me sööme restoranis.
Me jalutasime rannas.
Ta (M) läks kontorisse.
Kas nad lähevad homme teatrisse?
Kas me lähme täna õhtul kinno?

ARVSÕNA

► Põhiarvsõnad

0	noll
1	en, ett
2	två
3	tre
4	fyra
5	fem
6	sex
7	sju
8	åtta
9	nio
10	tio
11	elva
12	tolv
13	tretton
14	fjorton
15	femton
16	sexton
17	sjutton
18	arton
19	nitton
20	tjugo
21	tjugoen, tjugoett
22	tjugotvå
23	tjugotre
30	tretti(o)
40	fyrty(o)
50	femti(o)
60	sexti(o)
70	sjutti(o)

80	åtti(o)
90	nitti(o)
100	(ett)hundra
101	(ett)hundraen, (ett)hundraett
102	hundra två
200	tvåhundra
300	trehundra
452	fyrhundrafemti(o)två
876	åttahundrasjutti(o)sex
1000	(ett)tusen
1001	(ett)tusen, tusenett
2000	tvåtusen
1975	ettuseniohundrasjutti(o)fem
1993	nittonhundra(nitti(o)tre (aastaarvuna))
3456	tretusenfyrhundrafemti(o)sex
100 000	(ett)hundra tusen
1 000 000	(en) miljon
3 000 000	tre miljoner
1 000 000 000	(en) miljard

Mõningaid arve, nn kümnelisi, kirjutatakse ja hääldatakse kahtemoodi:

30	tretti trettio
90	nitti nittio

► Järgarvsõnad

Järgarvudest moodustatakse esimesed kaks eritüveliselt (**första** - esimene, **andra** - teine).

3., 4., 5., 6., 8., 11. ja 12. moodustatakse ebareeglipäraselt vastavast põhiarvust (**tredje** – kolmas, **fjärde** – neljas, **femte** – viies, **sjätte** – kuues, **åttonde** – kaheksas, **elfte** – üheteistkümmes, **tolfte** – kaheteistkümmes).

7., 9., 10., 13. ja kõik järgnevad järgarvud moodustatakse reeglipäraselt vastavast põhiarvust ja lõpust **-de** või **-nde**.

Liitarvudes saab ainult viimane arv järgarvu lõpu.

1.	första
2.	andra
3.	tredje
4.	fjärde
5.	femte
6.	sjätte
7.	sjunde
8.	åttonde
9.	nionde
10.	tionde
11.	elfte
12.	tolfte
13.	trettonde
14.	fjortonde
15.	femtonde
16.	sextonde
17.	sjuttonde
18.	artonde
19.	nittonde
20.	tjugonde
21.	tjugoförsta
22.	tjuogoandra
23.	tjugotredje
30.	trettionde
40.	fjrtionde
50.	femtionde
60.	sextionde
70.	sjuttonde
80.	åttionde

90.	nittionde
100.	(ett)hundra
101.	(ett)hundraförsta
1000.	(ett)tusende
1001.	(ett)tusenförsta
1975.	ettusenniohundra sjutti(o)femte

SÕNADE JÄRJEKORD PEALAUSES

► Jutustav lause

Nagu eesti keeles, on ka rootsi keeles **jaatavas lauses öeldis reeglina teisel kohal**.

Kuna rootsi keeles on ainult üks käändelõpp (omastav –s), väljendatakse lauses seoseid sõnade vahel sõnajärjestuse ja eessõnadega. Jaatavas kõnes on tavaliselt **otsene sõnajärjestus** (alus + öeldis):

Alus	Öeldis	Aja- või kohamäärus	Tõlge
Jag	går	nu.	<i>Ma lähen nüüd.</i>
Han	kommer	snart.	<i>Ta tuleb varsti.</i>
Vi	äter	i köket.	<i>Me sööme köögis.</i>
De	läser	på kvällen.	<i>Nad loevad õhtul.</i>

Sõnajärjestus on jaatavas lauses **ümberpööratud** (öeldis + alus) juhul, kui lause algab mitte alusega, vaid mõne muu lauseliikmega. Selleks võib olla näiteks aja- või kohamäärus, mis tavajuhtudel asub lause lõpus. Kui kasutame aja- ja kohamäärust lause alguses, siis soovime sellega eriliselt rõhutada aega või kohta. **NB!** Öeldis asub lauses **teisel kohal**.

Aja- või kohamäärus	Öeldis	Alus	Sihitis	Aja- või kohamäärus	Otsetõlge
Nu	går	jag	-	hem.	<i>Nüüd lähen ma koju.</i>
Snart	kommer	han	-	tillbaka.	<i>Varsti tuleb ta tagasi.</i>
I köket	äter	vi	frukost.		<i>Köögis sööme me hommikusööki.</i>
På kvällen	läser	de	en bok.		<i>Õhtul loevad nad raamatut.</i>

► Eriküsimus

Eesti keeles paikneb tegusõna küsisõnaga algava küsimuse lõpus. Rootsi keele eriküsimustes järgneb öeldis küsivale asesõnale või määrsõnale. Seega, ka eriküsimustes on tegusõna reeglina teisel kohal.

Küsi- asesõna/ määrsõna	Öeldis	Alus	Tõlge
Vem	säger	det?	<i>Kes seda ütleb?</i>
Vad	heter	du?	<i>Mis su nimi on?</i>
Hur	mår	du?	<i>Kuidas sa end tunnend?</i>
Var	är	mormor?	<i>Kus vanaema on?</i>
Vart	går	han?	<i>Kuhu ta läheb?</i>
Varifrån	kommer	hon?	<i>Kust ta tuleb?</i>
Varför	skrattar	du?	<i>Miks sa naerad?</i>

► Üldküsimus

Küsisõna puudumisel algab küsilause öeldisega, ehk tegemist on ümberpööratud sõnajärjekorraga (öeldis eelneb alusele). Selliseid üldküsimusi tõlgime eesti keelde tavaliselt küsisõna **Kas** abil.

Öeldis	Alus	Sihitis	Määrus	Tõlge
Sade	du	någonting?		<i>Kas sa ütlesid midagi?</i>
Heter	han	Kalle?		<i>Kas ta nimi on Kalle?</i>
Mår	hon	-	bra?	<i>Kas ta tunneb ennast hästi?</i>
Går	han	-	någonstans?	<i>Kas ta läheb kuhugi?</i>
Kommer	hon	-	snart?	<i>Kas ta tuleb varsti?</i>
Skrattar	du	-	ofta?	<i>Kas sa naerad tihti?</i>
Har	du	en bil?		<i>Kas sul on (üks) auto?</i>
Är	mormor	-	hemma?	<i>Kas vanaema on kodus?</i>
Kan	du	svenska?		<i>Kas sa oskad rootsi keelt?</i>

► Eitus

Eitus moodustatakse rootsi keeles eitava määrsõna **inte** abil. **Inte** asub jutustavas lauses otsese sõnajärjestuse korral esimese öeldise järel:

Alus	Öeldis	Eitus	Aja- või kohamäärus	Tõlge
Jag Han Vi De	går kommer äter läser	<u>inte</u>	hem. i morgon. i köket. på kvällen.	<i>Ma <u>ei lähe</u> koju. Ta <u>ei tule</u> homme. Me <u>ei söö</u> köögis. Nad <u>ei loe</u> õhtul.</i>

Ümberpööratud sõnajärjestuse korral asub **inte** jutustavas lauses aluse järel:

Aja- või kohamäärus	Öeldis	Alus	Eitus	Tõlge
Hem I morgon I köket På kvällen	går kommer äter läser	jag han vi de	<u>inte.</u>	<i>Koju ma <u>ei lähe</u>. Homme ta <u>ei tule</u>. Köögis me <u>ei söö</u>. Õhtul nad <u>ei loe</u>.</i>

► Koondtabel

	Alus/ Sihitis/ Määrsõna	Öeldis 1	Alus	Eitus/ Sagedus- määrus	Öeldis 2	Sihitis	Määrus	
							Koht	Aeg
1.	Anna	kokar	-	<u>ofta</u>	-	te	i köket	på kvällarna.
2.	Anna	kokar	-	<u>inte</u>	-	te	i köket	på kvällarna.
3.	Kaisa	har	-	<u>precis</u>	städat	sitt rum.	-	-

4.	Kaisa	har	-	<u>inte</u>	städat	sitt rum	-	på länge.
5.	Jonas	kan	-	-	sjunga.	-	-	-
6.	Jonas	kan	-	<u>inte</u>	sjunga.	-	-	-
7.	Idag	jobbar	han	-	-	-	på kontoret	hela dagen.
8.	Idag	jobbar	han	<u>inte</u>	-	-	på kontoret	hela dagen.
9.	Läxor	har	jag	<u>redan</u>	gjort	-	-	idag.
10.	Läxor	har	jag	<u>inte</u>	gjort	-	-	idag.
11.	I morgon	tänker	jag	-	köpa	nya kläder	på varuhuset.	-
12.	I morgon	tänker	jag	<u>inte</u>	köpa	nya kläder	på varuhuset.	-

Tölked:

1. Anna **keedab** sageli õhtuti köögis teed.
2. Anna ei **keeda** õhtuti köögis teed.
3. Kaisa **on** just oma toa ära **koristanud**.
4. Kaisa ei **ole** kaua oma tuba **koristanud**.
5. Jonas **oskab** laulda.
6. Jonas ei **oska** laulda.
7. Täna **töötab** ta terve päeva kontoris.
8. Täna ei **tööta** ta terve päeva kontoris.

9. Koolitükid **olen** ma täna juba ära **teinud**.
10. Koolitükke ei **ole** ma täna **teinud**.
11. Homme **kavatsen** ma **osta** kaubamajast uued riided.
12. Homme ei **kavatse** ma kaubamajast uusi riideid **osta**.

Otsene sõnajärjestus

1. olevik, jaatus
2. olevik, eitus
3. täisminevik (2 tegusõna), jaatus
4. täisminevik (2 tegusõna), eitus
5. oskama teha (2 tegusõna), jaatus
6. oskama teha (2 tegusõna), eitus

Ümberpööratud sõnajärjestus

7. olevik, jaatus
8. olevik, eitus
9. täisminevik (2 tegusõna), jaatus
10. täisminevik (2 tegusõna), eitus
11. kavatsema teha (2 tegusõna), jaatus
12. kavatsema teha (2 tegusõna), eitus